

Datum beslissing 1 maart 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 19 september 2012. Op 6 december 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van de heer [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

Op 23 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.A. Viellevoeye-Geers, advocaat te Nijmegen.

Namens de Congregatie is verschenen heer [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen).

2. De klacht

2.1. In september 1953, op elfjarige leeftijd, ging klager naar het voorbereidend jaar van het [seminarie] te [plaats]. Aangeklaagde was als conrector aan het klein seminarie verbonden.

Met de bus ging klager met zijn medestudenten naar het klein seminarie. Bij aankomst bij het klein seminarie bezeerde klager zijn hand tijdens het uitstappen uit de bus. Aangeklaagde ontfermde zich direct over klager, verzorgde zijn wond en hielp hem zijn koffers naar de slaapzaal te brengen en uit te pakken. Zo bouwde aangeklaagde een band op met klager.

Vanwege zijn wond kwam klager regelmatig na het avondeten bij aangeklaagde op zijn kamer. Aangeklaagde wilde weten hoe het met klager ging. Aanvankelijk las aangeklaagde klager dan ook voor, maar na verloop van tijd veranderde dit. Eerst werd klager door aangeklaagde over zijn armen en rug gestreeld, maar al snel ging aangeklaagde met zijn hand via de pijp van de korte broek van klager naar de billen van klager. Aangeklaagde aaide de blote billen van klager, en betastte de geslachtsdelen van klager. Ook betastte aangeklaagde de anus van klager en drong de anus van klager binnen met een vinger. Wanneer klager een lange broek droeg, moest hij deze laten zakken als ook zijn onderbroek. Vervolgens betastte aangeklaagde het lichaam van klager waaronder zijn ontblote geslachtsdelen. Aangeklaagde verlangde dat klager ook hem betastte. Hiertoe leidde hij de hand van klager naar zijn eigen geslachtsdeel en bewoog de hand van klager op-en-neer totdat hij klaarkwam. Na verloop van tijd 'hielp' aangeklaagde klager niet meer om hem te bevredigen, maar moest klager dit zelf doen met zijn beide handen. Aangeklaagde betastte dan het hele lichaam van klager en drong met zijn vinger de anus van klager binnen.

Aangeklaagde zei tegen klager dat hij beter aan niemand kon vertellen wat er zich tussen hen afspeelde.

Als gevolg van het seksueel misbruik na het avondeten, kwam klager dikwijls te laat voor de studie. Er werd nooit aan klager gevraagd waarom hij te laat was. Klager vraagt zich af waarom de heer [naam] hem nooit gemist heeft, terwijl hij de zorg had over de groep waarin klager zat.

Het misbruik zoals hiervoor omschreven had op wekelijkse basis plaats, gedurende het gehele schooljaar.

2.2. Klager heeft hetgeen aangeklaagde hem aan heeft gedaan lange tijd weggestopt. Tot 2010 heeft klager niet gedurfd met zijn verhaal naar buiten te treden, omdat hij dacht dat hij niet serieus zou worden genomen. Zo heeft het eerste huwelijk van klager geen stand gehouden, omdat de toenmalige echtgenote van klager niet wilde geloven dat klager door aangeklaagde seksueel was misbruikt. Door de publiciteit en de Commissie Deetman zag klager echter in dat hij niet de enige is geweest. Desalniettemin is de familie van klager niet van het seksueel misbruik door aangeklaagde op de hoogte.

Klager heeft last van concentratiestoornissen en moeite met het aangaan en onderhouden van bestendige en intieme relaties. Hij is ervan overtuigd dat zijn leven veel stabiel zou zijn geweest als hij niet door aangeklaagde zou zijn misbruikt. Klager ervaart nog altijd schuldgevoelens.

Thans lijdt klager aan een burn-out.

2.3. Met zijn klacht wenst klager openheid van zaken te geven, genoegdoening te ontvangen en eraan bij te dragen dat seksueel misbruik tot het verleden gaat behoren. Graag zou klager in gesprek gaan met de Congregatie. Klager hoopt excuses te ontvangen voor hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan. Voorts wenst klager een schadevergoeding te ontvangen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De heer [naam], Provinciaal Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) (hierna: Overste [naam]) heeft in zijn

reactie gesteld dat in het archief van de Congregatie geen aanwijzingen zijn gevonden die op seksueel misbruik duiden door aangeklaagde. Evenmin zijn andere meldingen, dan wel klachten, wegens seksueel misbruik door aangeklaagde bekend. Ook van oud-leerlingen van aangeklaagde zijn nooit negatieve geluiden over aangeklaagde gehoord. Aangeklaagde werd juist zeer gewaardeerd om alles wat hij voor het seminarie en voor de leerlingen deed.

Overste [naam] heeft aangegeven dat hij met stomme verbazing van de klacht kennis heeft genomen. De inhoud daarvan sluit op geen enkel punt aan bij het beeld dat Overste [naam] van aangeklaagde heeft gekregen in de jaren dat zij samenwoonden en samenwerkten. Hiermee is echter, aldus de Overste, niet gezegd dat het verhaal van klager niet waar kan zijn. Gelet op het feit dat geen aanwijzingen van seksueel misbruik door aangeklaagde zijn gevonden in de archieven en er geen andere meldingen/klachten jegens aangeklaagde zijn ingediend, kan de Congregatie de klacht van klager bevestigen noch ontkennen.

Indien evenwel in alle redelijkheid kan worden aangenomen dat aangeklaagde klager seksueel misbruikt heeft, dan acht de Congregatie dit zeer verwerpelijk. Dit is immers in strijd met alles waarvoor de Congregatie staat, aldus Overste [naam].

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Allereerst staat de Klachtencommissie stil bij de vraag of het horen van de heer [naam] wenselijk dan wel noodzakelijk is voor de beoordeling van de klacht van klager. Ter zitting is door klager aangegeven dat de heer [naam] zou kunnen verklaren over het feit dat klager regelmatig te laat kwam voor de studie.

Naar het oordeel van de Klachtencommissie kan het horen van de heer [naam] niet bijdragen aan de beoordeling van de klacht van klager nu de heer [naam] enkel kan verklaren over de vraag of klager tijdens de studie te laat kwam, waarmee niet aangetoond wordt dat aangeklaagde klager seksueel misbruikt zou hebben. Zelfs al zou de heer [naam] verklaren dat hij wist dat klager bij aangeklaagde op de kamer was en om die reden te laat kwam bij de studie, kan hij niet verklaren over wat er op de kamer van aangeklaagde gebeurd is.

De Klachtencommissie zal dan ook niet overgaan tot het horen van de heer [naam], maar overgaan tot bespreking van de klacht van klager.

4.4. Bij de beoordeling van een klacht is voor de Klachtencommissie uitgangspunt dat zij niet uitsluitend kan afgaan op de verklaring van één klager. Het is een elementair rechtsbeginsel dat iemand niet wordt veroordeeld op grond van één enkele verklaring, hoe

authentiek deze verklaring ook over mag komen. Dit elementaire rechtsbeginsel moet ook in deze procedure in acht worden genomen.

4.5. Voorts kunnen verklaringen van derden, zoals de verklaring van de heer [naam], die gebaseerd zijn op hetgeen zij hebben gehoord van klager/aangeklaagde zelf, zogenoemde 'van-horen-zeggen verklaringen', niet op zichzelf dienen ter ondersteuning van een klacht respectievelijk een verweer.

4.6. In de thans voorliggende zaak zijn, naast de klacht van klager en de 'van-horen-zeggen verklaring' van de heer [naam] onvoldoende feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

4.7. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de klacht niet gegrond kan worden verklaard.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Missie (Lazaristen) de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 1 maart 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, W.A.M.C. Mol en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Missionarissen van het Heilige Hart en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.